

Maa- ja metsätalousministeriön lausuntopyyntö, 28.5.2020,

Maa- ja metsätalousministeriö

Lausuntopyyntö 28.5.2020

VN/13250/2020-MMM-1 Hallituksen esitysluonnos eduskunnalle metsityksen tukemisen määräaikaiseksi laiksi

kirjaamo@mmm.fi

Bioenergia ry:n lausunto

Yleistä

Suomessa metsäpinta-ala on pienentynyt toisin kuin muissa Euroopan maissa. Tämä johtuu kuitenkin muista tekijöistä kuin metsätaloudesta. Yhä enemmän on tarve kiinnittää huomiota metsien mahdollisuuksiin toimia sekä raaka-ainelähteenä, monimuotoisuuden turvaajana että hiilidioksidin sitojana.

Peltojen metsitystä ja vajaatuottoisten metsien uudistamista on tuettu erilaisin ehdoin, mutta tällä hetkellä ei ole voimassa lainsäädäntöä, jonka perusteella avoimia joutoalueita voisi metsittää osittain verovaroin.

Esitysluonnoksen mukaan maataloustuotannossa olevilla tai ympäristöarvoiltaan merkittävillä alueille tukea ei saisi. Erittäin tärkeää tavoitteiden saavuttamiseksi on, että vielä vuoden 2019 maataloustuen saaneet kohteet voivat saada tuen.

Lakiehdotuksella kannustettaisiin yksityisiä maanomistajia metsittämään joutoalueita, eli muita kuin peltoalueita ja muuta kuin metsämaata. Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät alueet rajattaisiin tuen ulkopuolelle. Turvepohjaisten kohteiden tukitason olisin tarkoitus olla korkeampi kuin mineraalimaan kohteiden.

Metsitystuki muodostuisi kustannuskorvauksesta ja hoitopalkkiosta, joiden tasosta on tarkoitus määrätä asetuksella tai ministeriön päätöksellä. Hoitopalkkio on tarkoitus maksaa 3 ja 8 vuotta metsityksen jälkeen.

Hallituksen esitysluonnos on parantunut lakiesityksen valmistelun aikana toteutettujen kuulemisten ja työpajojen myötä. Kannustejärjestelmän tulee kuitenkin kohdella tasapuolisesti kaikkia maanomistajia. Luonnoksessa on hyvin otettu huomioon, että metsityskohteita suunniteltaessa monimuotoisuus on tärkeä lähtökohta niin, ettei metsitykseen muutoin soveltuvia, avoimia perinnebiotooppeja vähennetä. Niillä elää merkittävä osuus Suomen uhanalaisista eliöistä. Luonnoksessa tulisi kuitenkin myös nähdä metsityksen mahdollisuudet lisätä biodiversiteettiä esimerkiksi rehevillä kasvupaikoilla metsittämisen keinoin edistää lehtolajien kirjoa lehtipuita suosimalla.

Yksityiskohtaiset kommenttimme

Lakiluonnoksen 4 § tulisi muuttaa niin, että metsityksen kannustejärjestelmä kohtelisi kaikkia maanomistajia tasapuolisesti. Näin voitaisiin parhaiten varmistua lain perustavoitteen saavuttamisesta, hiilinielujen vahvistamisesta riippumatta maapohjan omistajuudesta. Samalla yhteishankkeet olisivat helpompia ja kustannustehokkaampia.

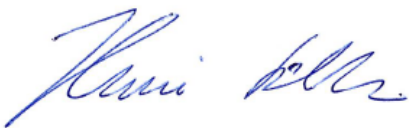
Lakiluonnoksen 12 §:ssä esitetään, että tukipäätöstä varten ELY-keskukselta tulee olla sitova lausunto. Esitämme, että luonnoksen ”on pyydetty -muotoilu” muutetaan muotoon ”on tarvittaessa pyydetty”. Tällainen harkinta olisi perusteltua varsinkin ohuen jäännösturpeen suonpohjilla, jotka ovat monimuotoisuuden kannalta vähempiarvoisia ja toisaalta metsitys on suoraviivaisempaa. Suomen metsäkeskus vastaisi näiden tapauksissa yksin päätöksestä ja näin välttyttäisiin selkeästi metsitykseen soveltuvissa kohteissa turhalta ELY-keskusten kuormittamiselta.

YVA-menettelyn vaatimus laajojenkaan suonpohjametsitysten edellytyksenä on turha. Niille tulisi riittää ELY-keskuksen lausunto ja edelleen ELY:n harkinta myös mahdollisesta ympäristövaikutusten arvioinnista, jos tällaisia aivan poikkeuksellisia hankkeita tulisi eteen.

Hoitopalkkion jakaminen kahteen osaan ei tee siitä riittävän kannustavaa. Myöhemmin maksettavan palkkion jälkeen maanomistajalle jää edelleen hoitovelvoite. Esitämme hoitopalkkion maksamista yhdessä erässä, esimerkiksi 3 v kuluttua metsittämisestä, jolloin korjaaviin toimenpiteisiin on riittävä kannustin ja lopputulokseen voidaan edelleen vaikuttaa. Yksittäisen hankkeen rahoituksen venyminen 8 vuoden päähän on hallinnollisesti raskasta ja kallista.

Metsityskohteen minimipinta-alaksi esitetään 0,5 ha. Tämä on varsin vähäinen, kun otetaan huomioon yksittäisen metsityskohteen vaatimat hallinnolliset kustannukset ja mm. ELY-keskuksilta vaadittava panos. Esitämmekin minimipinta-alan nostoa esimerkiksi yhteen hehtaariin kustannustehokkuuden vuoksi.

Helsingissä 2.7.2020

Harri Laurikka

Bioenergia ry